

СКЛАДОВІ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Проблеми забезпечення фінансової безпеки національних економік набули останнім часом надзвичайної актуальності, що пов'язано з негативною динамікою розвитку процесів у соціально-економічній сфері. Негативні наслідки світової фінансової кризи та військової агресії, зростаюча відкритість економіки, неузгоджена з рівнем її конкурентоспроможності і стійкості, продукує додаткові зовнішні загрози у формі нестабільності фінансових ринків, аномальних змін цін на енергоносії, офшоризації світової економіки тощо.

Під фінансовою безпекою національної економіки ми розуміємо такий стан фінансової системи, що забезпечує захист національних інтересів у сфері державних фінансів, фінансових ринків, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств та характеризується здатністю поглинати та нівелювати рівень екзогенних та ендегенних фінансових загроз.

З метою поглиблення розкриття змісту зазначеної категорії ми звернули більш детальнішу увагу питанню структурі фінансової безпеки національної економіки. Виходячи із змісту Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України її можна представити так (рис. 1).

Рис. 1. Структура фінансової безпеки національної економіки

Всі складові було розмежовано у дві групи:

1) безпеку публічних фінансів, що включає:

- боргову безпеку – відповідний рівень внутрішньої та зовнішньої заборгованості з урахуванням вартості її обслуговування та ефективності використання внутрішніх і зовнішніх запозичень та оптимального співвідношення між ними, достатній для задоволення нагальних соціально-економічних потреб, що не загрожує суверенітету держави та її фінансовій системі;

- бюджетну безпеку – це стан забезпечення платоспроможності та фінансової стійкості державних фінансів, що надає можливість органам державної влади максимально ефективно виконувати покладені на них функції;

2) безпеку фінансових ринків, до якої відносять:

- валютну безпеку – це стан курсоутворення, який характеризується високою довірою суспільства до національної грошової одиниці, її стійкістю, створює оптимальні умови для поступального розвитку вітчизняної економіки, залучення в країну іноземних інвестицій, інтеграції України до світової економічної системи, а також максимально захищає від потрясінь на міжнародних валютних ринках;

- грошово-кредитну безпеку – це стан грошово-кредитної системи, що забезпечує всіх суб'єктів національної економіки якісними та доступними кредитними ресурсами в обсягах та на умовах, сприятливих для досягнення економічного зростання національної економіки;

- банківську безпеку - це рівень фінансової стійкості банківських установ країни, що дає змогу забезпечити ефективність функціонування банківської системи країни та захист від зовнішніх і внутрішніх дестабілізуючих чинників незалежно від умов її функціонування;

- безпеку небанківського фінансового сектору - це рівень розвитку фондового та страхового ринків, що дає змогу повною мірою задовольняти потреби суспільства в зазначених фінансових інструментах та послугах.

Такий підхід дозволяє розмежувати відповідальності органів державної влади стосовно забезпечення фінансової безпеки національної економіки. Перспективним виглядає розподіл повноважень у цій сфері між Міністерством фінансів України щодо безпеки публічних фінансів, що включає питання бюджету та боргу, а також Національного банку України стосовно фінансових ринків. При цьому важливою є координація із іншими органами державного управління.

Список використаної літератури:

1. Євдокимов В.В. Вплив військових конфліктів на національні економіки країн постсоціалістичного простору / В.В. Євдокимов, А.Ю. Полчанов // *Бізнес Інформ*. - 2017. - № 4. - С. 48-54

2. Полчанов А.Ю. Вплив міжнародної фінансової допомоги на економічне зростання в Європі після Другої світової війни / А.Ю. Полчанов // *Вісник Житомирського державного технологічного університету* / Серія: Економічні науки. – 2017. – № 1. – С. 120-126.

3. Полчанов А.Ю. Постконфліктне відновлення як система / А.Ю. Полчанов // *Економіка та держава*. - 2017. - № 5. - С. 33-39